

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060207

DOM
2018-03-13
Stockholm

Mål nr
M 8295-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Umeå tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-08-18 i mål nr M 2613-16, se bilaga A

PARTER

Klagande

Samhällsbyggnadsnämnden i Kalix kommun

Motpart

TR

SAKEN

Föreläggande om rättelse avseende bastubyggnad på fastigheten XX i Kalix kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Samhällsbyggnadsnämndens i Kalix kommun beslut den 26 maj 2016, dnr 0775/2015-BVT, avseende föreläggande att ta bort bastubyggnad på fastigheten XX.

Dok.Id 1401320

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–16:30
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Samhällsbyggnadsnämnden i Kalix kommun har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, ska fastställa nämndens beslut.

TR har bestritt ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden har anfört bl.a. följande: Av utredningen framgår att tomtplatsens västra gräns skär bastuns östra fasad och att bastun till största delen är placerad utanför tomtplatsavgränsningen. Genom bastuns placering utökas tomtplatsen.

Nämnden har gett in ytterligare utredning i form av kartor och foton.

TR har anfört bl.a. följande: Historiken kring bebyggelsen på hans fastighet visar på oskäligheten i nämndens beslut. När han byggde ett nytt fritidshus valde han i samråd med byggnadsinspektören att placera det längre från stranden än det tidigare fritidshuset p.g.a. rådande markförhållanden. I hela den del av Kalix skärgård som Hällskär tillhör finns dessutom strandnära stugor och kompletterings-byggnader ännu närmare stranden. Eftersom de kartor/ritningar som låg till grund för den aktuella bygglovsansökan endast var skissartade förväntade han sig, på samma sätt som skett vid alla tidigare åtgärder, att den närmare placeringen av bastun skulle bestämmas i samråd med ansvarig tjänsteman/byggnadsinspektör. När han framförde önskemål om sådant samråd fick han dock svaret att det inte behövdes. Det har nu gått 14 år sedan bastun uppfördes. Två år efter att bastun uppfördes besökte tjänstemän platsen i samband med ett muddringsärende utan att några synpunkter på bastuns placering framfördes. Eftersom bastun inte har placerats utanför någon definitiv tomtplatsavgränsning och många liknande byggnationer har tillåtits på holmen och närliggande holmar måste det finnas utrymme för dispens.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Av utredningen framgår att bastubyggnaden har placerats i huvudsak utanför beslutad tomtplatsavgränsning och därmed inte i enlighet med beviljad strandskyddsdispens. Nämnden har därför haft fog för sitt beslut att förelägga TR att ta bort bastubyggnaden. Med ändring av mark- och miljödomstolens dom ska nämndens beslut fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit f.d. hovrättslagmannen Per-Anders Broqvist, hovrättsrådet Roger Wikström, tekniska rådet Karina Liljeroos och hovrättsrådet Li Brismo, referent.

Föredragande har varit Helen Agah.

UMEÅ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-08-18
meddelad i
Umeå

Mål nr M 2613-16

KLAGANDE
TR

MOTPART
Samhällsbyggnadsnämnden i Kalix kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT
Beslut av Länsstyrelsen i Norrbottens län den 24 oktober 2016 i ärende nr 505-10971-2016, se bilaga 1

SAKEN
Föreläggande om rättelse angående bastubyggnad på fastigheten XX

DOMSLUT

Med ändring av Länsstyrelsens i Norrbottens län beslut den 24 oktober 2016 i ärende nr 505-10971-2016, upphäver mark- och miljödomstolen Samhällsbyggnadsnämndens i Kalix kommun beslut den 26 maj 2016, dnr 0775/2015-BVT.

Dok.Id 268216

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 138 901 04 Umeå	Nygatan 45	090-17 21 00 E-post: mmd.umea@dom.se www.domstol.se	090-77 18 30	måndag – fredag 09:00-12:00 13:00-15:00

BAKGRUND

TR ansökte i februari 2003 om bygglov för uppförande av bastu på fastigheten XX i Kalix kommun. Bastuns tänkta placering angavs på en situationsplan, se bilaga 2.

Samhällsbyggnadsnämnden i Kalix kommun (nämnden) beviljade i beslut den 18 mars 2003 strandskyddsdispens och bygglov för bastun. I samband med nämndens beslut gjordes en tomtplatsavgränsning, se bilaga 3.

Långt senare, i samband med handläggning av ett annat ärende, kom kommunen att uppmärksamma bastuns placering. Kommunen gjorde därvid bedömningen att bastun inte hade placerats i enlighet med beviljat bygglov och strandskyddsdispens.

Nämnden förelade med stöd av 26 kap. 9 § miljöbalken TR i beslut den 26 maj 2016 att vidta rättelse genom att ta bort bastubyggnaden på fastigheten. Som skäl för beslutet anförde nämnden i huvudsak följande. Enligt situationsplan i det beviljade bygglovet skulle bastun uppföras inom 20 meter från huvudbyggnaden. Bastun har uppförts inom strandskyddat område, mer än 30 meter från huvudbyggnaden. Bastubyggnaden utökar hemfridszonen så att allemansrätten inskränks och den har placerats på annan plats än det beviljade bygglovet, utanför tomtplatsavgränsning och inte i omedelbar närhet till fritidshuset. Markområdet har tagits i anspråk utan dispens och i strid med strandskyddsbestämmelserna. Det saknas särskilda skäl enligt 7 kap. 18 c § miljöbalken att bevilja strandskyddsdispens i efterhand för bastubyggnadens på dess nuvarande plats. Föreläggande om att ta bort bastubyggnaden meddelas eftersom det inte finns möjlighet att bevilja dispens enligt 7 kap. 18 b § miljöbalken.

TR överklagade nämndens beslut av den 26 maj 2016 till Länsstyrelsen i Norrbottens län (länsstyrelsen), som den 24 oktober 2016 avslag överklagandet, se bilaga 1.

TR har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

TR har yrkat, som det får förstås, att mark- och miljödomstolen upphäver nämndens beslut av den 26 maj 2016 samt beviljar strandskyddsdispens för bastubyggnaden.

Nämnden har motsatt sig ändring av sitt beslut.

TR har till stöd för sitt överklagande anfört i huvudsak följande. Det borde finnas skäl till beviljande av dispens i det här enskilda fallet dels med hänsyn till den historik som beskrivits i kompletterande handlingar och vad som gällt för övriga bebyggda tomter på samma holme, dels med anledning av den marginella begränsningen av hemfridszon/Allemansrätt som det här rör sig om. I länsstyrelsens beslut anförs att föreläggandet inte kan anses alltför ingripande, dvs. det finns också i detta en medvetenhet om och bedömning av verkliga förhållanden. Dessutom, allmän tillgänglighet till området har skapats just genom de samlade insatser som tidigare gjorts och nu åter genomförts på fastigheten.

Nämnden har anfört att vad TR har framfört i sitt överklagande föranleder ingen annan bedömning än den som nämnden gjorde i sitt beslut den 26 maj 2016.

DOMSKÄL

Vad mark- och miljödomstolen kan pröva i målet är frågan om nämnden har haft fog för sitt beslut den 26 maj 2016 att förelägga TR att ta bort bastubyggnaden från fastigheten XX. Domstolen kan däremot inte inom ramen för det här målet besluta om strandskyddsdispens.

Enligt nämnden har bastubyggnaden uppförts inom strandskyddat område utan dispens från strandskyddet. Strandskyddsdispens och bygglov för uppförande av en bastubyggnad på den aktuella fastigheten beviljades genom ett beslut i mars 2003, men enligt nämnden har bastun uppförts utanför den tomtplatsavgränsning som då gjordes.

Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att nämndens beslut om strandskyddsdispens och bygglov meddelat i mars 2003 inte innehåller några måttangivelser. Tolkning av beslutet får istället ske utifrån bilagan till beslutet, där tomtplatsavgränsningen har ritats ut (bilaga 3 till denna dom).

Tomtplatsavgränsningen består av en grov skiss, och vid en jämförelse med övrigt tillgängligt kartunderlag i underinstansernas akter framstår det för mark- och miljödomstolen som att bastun möjligen är placerad precis på kanten av tomtplatsavgränsningen, men inte utanför avgränsningen. Enligt domstolens bedömning kan bastuns placering heller inte anses ha utökat hemfridszonen.

Eftersom det inte står klart att bastubyggnaden har uppförts utanför tomtplatsavgränsningen och då bastuns placering heller inte kan anses ha medfört en utökning av hemfridszonen, finner mark- och miljödomstolen att bastubyggnaden inte kan anses ha uppförts i strid med 7 kap. 15 § miljöbalken (tidigare 16 § i samma kapitel). Beslutet om strandskyddsdispens som meddelades den 18 mars 2003 gäller för den uppförda bastubyggnaden. Enligt domstolen har nämnden därmed inte haft fog för sitt beslut att förelägga TR att ta bort bastu-byggnaden på fastigheten. Nämndens beslut ska därför upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 4 (DV 427)

Överklagande senast den 8 september 2017.

Kristina Johnsson

Åsa Larsson

I domstolens avgörande har Kristina Johnsson och tekniska rådet Åsa Larsson deltagit.